

La festa major amb pluja garantida: «Si plou per Sant Eudald, quaranta dies cabals»

Sant Eudald és patró de Ripoll d'ençà que el 1004 el van treure en processó i va acabar amb una greu sequera

Sant Eudald, una festa major amb pluja garantida | Adrià Costa

Escenaris de la sequera i les limitacions a l'ús d'aigua

[https://www.naciodigital.cat/noticia/237176/cinc-escenaris-sequera-limitacions-us-aigua?utm_source=internal&utm_medium=web&utm_campaign=recirculation_sequera]

Restriccions d'aigua a les piscines

[https://www.naciodigital.cat/noticia/254873/sequera-estiu-podre-banyar-piscina-hi-haura-restriccions?utm_source=internal&utm_medium=web&utm_campaign=recirculation_sequera]

Sequeres històriques a Catalunya

[https://www.naciodigital.cat/noticia/253950/catalunya-pais-sequeres-qui-nes-han-estat-pitjors?utm_source=internal&utm_medium=web&utm_ca

ampaign=recirculation_sequera]

Plantes d'aigua regenerada a Catalunya

[https://www.naciodigital.cat/noticia/255224/sequera-reutilizacio-aigua-regenerada-10-preguntes-resposta?utm_source=internal&utm_medium=web&utm_campaign=recirculation_sequera]

A mitjan de maig és l'època on comença la temporada de festes majors. Destaquen Sant Anastasi a Lleida i Badalona, però no es queda enrere Sant Eudald de Ripoll, una festa major on la pluja està garantida. De fet, aquest sant és patró del bressol de Catalunya d'ençà que el 1004 el van treure en processó i va acabar amb una greu sequera [<https://www.naciodigital.cat/grans/temes/1637/sequera>] que assotava la regió. I, tal com passa amb Sant Pere Regalat (13 de maig), si plou per Sant Eudald (11 de maig), queden garantits quaranta dies de pluja. Que així sigui.

Patró des del 1004

Els orígens dels sants sempre se situen entre la història i la llegenda. Però sembla demostrat que els monjos del monestir de Ripoll es van desplaçar fins a Occitània per buscar-ne un a finals del segle X, assenyala l'historiador local Agustí Dalmau.

La tradició explica que els religiosos van sostreure les restes de Sant Eudald de l'església de Sant Vicenç d'Acs el 6 de novembre de 978. També conegut com a Sant Thou o Sant Hou, se'l presenta com a llombard –també amb la versió que va néixer a Tolosa-. Ja en el robatori, la llegenda explica que va obrar diversos miracles, alguns vinculats a l'aigua.

[img:https://dades.grupnaciodigital.cat/.../redaccio/arxius/imatges/202105/576_1620734193_st_eudald_ripoll_foto_Adr ia_Costa_003DSCF0901.jpg]

Ofici de Sant Eudald, en la festa major del 2021 Foto: Adrià Costa

Tanmateix, el punt d'inflexió es va produir el 1004. Ripoll i Vallfogona eren el focus d'una gran malvestat: sequera, fam i pesta. Monjos i veïns de les dues poblacions van organitzar el 9 d'agost una processó en honor del sant i es van obrar diverses curacions miraculoses. De cop, van acabar les morts i va començar a ploure sobre els camps. Això va provocar que es convertís en patró de la vila i la devoció s'escampés arreu del Prepirineu, especialment al Berguedà.

No se'l va escollir per la pluja

Sovint corre la brama que Sant Eudald va ser escollit especialment perquè feia ploure, però l'historiador Agustí Dalmau ho matisa. "A Occitània i la resta de França hi havia restes de molts sants, van triar aquest com podia haver estat algun altre", explica a Nació.

Més enllà del que va suposadament va passar l'agost del 1004, la casualitat juga a favor de la llegenda dels poders del patró perquè plogui. El dia del sant és l'11 de maig, aniversari del martiri, "un període molt plujós al Ripollès".

D'aquesta manera, el refranyer popular ha recollit diverses frases que vinculen Sant Eudald amb la pluja. "Si plou per Sant Eudald, quaranta dies més de pluja" o "Si plou per Sant Eudald, quaranta dies cabals", auguren una temporada de precipitacions a partir de la festa major.

Curiosament, es repeteixen per Sant Pere Regalat, dos dies després: "Quan plou per Sant Pere Regalat, quaranta dies de ruixat" o "plou quaranta dies de comptat". Ara bé, la cultura popular és molt sàvia i busca la manera de no equivocar-se mai: "Per Sant Pere Regalat, tot eixut o tot mullat".

Rogatives religioses per lluitar contra la sequera

Si el 1004 van ser els veïns de Ripoll i Vallfogona que van treure les relíquies d'un sant en processó, en ple segle XXI han estat poblacions com l'Espunyola (el Berguedà), les que han fet manifestacions religioses per acabar amb la sequera amb presència del mateix bisbe.

A Castell de Mur (el Pallars Jussà), per la seva banda, aquest diumenge es va treure el Sant Crist per demanar pluja

[<https://www.pallarsdigital.cat/noticia/18301/castell-de-mur-treu-el-sant-crist-durant-alec-per-demanar-que-plogui>].

I sembla que l'efecte va ser immediat: quatre gotes van fer acte de presència, fet que no va poder evitar realitzar totes les activitats previstes de l'alec.

[[img:https://dades.grupnacioidigital.cat/.../redaccio/arxius/imatges/202305/576_1683532706sant_crist2.jpg](https://dades.grupnacioidigital.cat/.../redaccio/arxius/imatges/202305/576_1683532706sant_crist2.jpg)]

El Sant Crist de Castell de Mur durant la pregària per la pluja. Foto: Darío Albert

Actualment, són manifestacions aïllades i que generen molta atenció. Tanmateix, tal com vam explicar fa unes setmanes [<https://www.nacioidigital.cat/noticia/253712/semafor-sequeres-historiques-rogatives-religioses>], durant l'edat mitjana el sistema de rogatives religioses estava absolutament pautat i funcionava com l'actual semàfor de la sequera amb cinc nivells.

De fet, la institucionalització de les rogatives en funció de la gravetat de la sequera ha permès que investigadors com Mariano Barriandos hagin pogut reconstruir el clima d'èpoques on ja no tenim registres instrumentals.

"Ballarem sota la pluja"

Els pagesos de Ripoll van fer créixer al llarg de la història la fama de Sant Eudald i li oferien una quartera de blat si per festa major, temps clau per a les collites, garantia la pluja. Tanmateix, els vilatans del nucli urbà van contraatacar amb la mateixa oferta si els permetia gaudir de la festivitat del patró amb bon temps. Fos com fos, el sant –i els monjos- sempre guanyava.

La relació entre pluja i la festa major de Ripoll ha esdevingut una qüestió popular, més enllà del sector primari. Tothom sap que poc o molt, acabarà plovent. I els cartells per anunciar-los cada vegada més en fan referència: "Ripoll, bressol de Catalunya i orinal del cel", va ser el lema del 2015. Enguany, amb els gegants Guifré i Guinedell –representen Guifré el Pilós i la seva muller Guinedell d'Empúries- i el mateix Sant Eudald apareixen sota un gran paraigua amb un explícit: "Ballarem sota la pluja".

[https://www.instagram.com/p/CsCOVODsCEf/?utm_source=ig_embed&utm_campaign=loading]

View this post on Instagram

[https://www.instagram.com/p/CsCOVODsCEf/?utm_source=ig_embed&utm_campaign=loading]

A post shared by Comi de Ripoll (@lacomideripoll)

[https://www.instagram.com/p/CsCOVODsCEf/?utm_source=ig_embed&utm_campaign=loading]

La Comissió de Festes de Ripoll, conscient de la situació de sequera, ja ha deixat clar que enguany la pluja és benvinguda. "Anys enrere ens molestava una mica la seva visita, però enguany l'estem esperant amb els braços ben oberts". I és que tenint en compte que a la comarca està plovent poc o molt cada tarda des de després de Sant Jordi, ningú dubta que els quatre dies de Sant Eudald estaran passats per aigua i caldrà "ballar sota la pluja".

[[img:https://dades.grupnacioidigital.cat/redaccio/arxius/imatges/202303/1200_1678898002photo_2023-03-15_17.11.33.jpg](https://dades.grupnacioidigital.cat/redaccio/arxius/imatges/202303/1200_1678898002photo_2023-03-15_17.11.33.jpg)]

[<https://www.nacioidigital.cat/noticia/253712/semafor-sequeres-historiques-rogatives-religioses?rlc=sf>] Impacte | Sequera

[<https://www.nacioidigital.cat/noticia/253712/semafor-sequeres-historiques-rogatives-religioses?rlc=sf>] Quan el semàfor de la sequera eren les rogatives religioses

[<https://www.nacioidigital.cat/noticia/253712/semafor-sequeres-historiques-rogatives-religioses?rlc=sf>] Catalunya

disposava d'un sistema de cinc nivells, segons la gravetat de l'episodi, fet que ha permès estudiar les sequeres històriques

[<https://www.naciodigital.cat/noticia/253712/semafor-sequeres-historiques-rogatives-religioses?rlc=sf>]

Font del document:

<https://www.naciodigital.cat/elripolles/noticia/36408/festa-major-amb-pluja-garantida-si-plou-sant-eudald-quaranta-dies-cabals>